

Till
Regionfullmäktige i Västra Götalandsregionen

Revisionsberättelse för kommittén för mänskliga rättigheter år 2018

Vi, av regionfullmäktige utsedda revisorer har granskat kommittén för mänskliga rättigheters verksamhet under år 2018.

Kommittén för mänskliga rättigheter ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Den ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till regionfullmäktige.

Revisorernas ansvar är att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt regionfullmäktiges uppdrag och mål samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och regionens reglemente för revisorskollegiet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning. Vår samlade kommentar och bedömning från granskningen under året samt omfattningen av granskningen framgår av revisionens årspromemoria, som fogats till revisionsberättelsen för regionstyrelsen.

Vi bedömer att verksamheten bedrivits på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och att den interna kontrollen varit tillräcklig.

Vi har vid granskningen av kommitténs redovisning funnit att den fyller kraven enligt den kommunala redovisningslagen.

Vi tillstyrker att ansvarsfrihet beviljas för kommittén för mänskliga rättigheter och dess enskilda ledamöter.

Vänersborg den 13 mars 2019

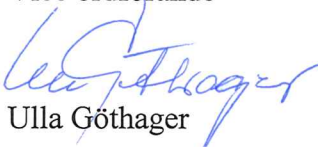
Birgitta Eriksson
Ordförande

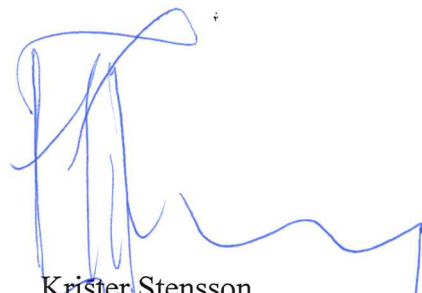
Ulf Sjösten
Vice ordförande

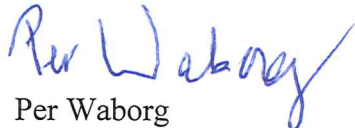
Bernt Sabel

Ulla Göthager

Krister Stensson

Per Waborg

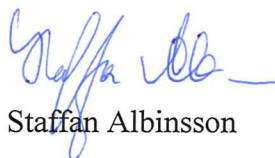
Bo-Lennart Bäcklund

Gun Alexandersson Malm

Marie Engström Rosengren

Staffan Albinsson

Wimar Sundeen

Årsrapport 2018

Kommittén för mänskliga rättigheter

Diarienummer REV 2018–00039

Behandlad av revisorskollegiet 13 mars 2019

Innehåll

Årets granskning	3
Nämndens ansvar	3
Resultatet av revisorernas granskning	4
Nämndens utformning av styrning, uppföljning och kontroller	4
Bevakning: Upprättande av intern kontroll (A1)	4
Fördjupning: Fördelning av bidrag (A2).....	4
Nämndens genomförande av styrning, uppföljning och kontroller	5
Bevakning: Nya riktlinjer för ersättning vid samråd	5
Nämndens resultat och effektivitet.....	5
Bevakning: Resultat i delårs- och årsredovisning (C2, C3)	5
Nämndens räkenskaper.....	6
Revisorernas sammanfattande bedömning	6
Generella iakttagelser från mandatperioden med anledning av att kommittén upphör	6
Bilaga 1. Rapporter och underlag	7

Årets granskning

I den årliga revisionen prövas om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande samt om den interna styrningen och kontrollen är tillräcklig.

Revisionen har utförts enligt kommunallagen och enligt god revisionssed för kommunal verksamhet. Revisionen har vidare genomförts med grund i de styrande dokument för revisorskollegiet och revisionsenheten som anger preciserade anvisningar för granskningens genomförande och bedömningar. Det omfattar revisorskollegiets ramplanering där regionövergripande risker identifierats och prioriterats. Det omfattar även revisorskollegiets riktlinjer samt revisionsenhetens riktlinjer och rutiner.

Revisionen har utifrån de styrande dokumenten upprättat en granskningsplan avseende nämnden där de mest väsentliga riskerna har identifierats och prioriterats.

Granskningsplanen har stämts av med utsedda kontaktrevisorer i kollegiet, Birgitta Eriksson och Ulf Sjösten, och beslutats av revisionsdirektören. Granskningen har genomförts av Josephine Massie, yrkesrevisor vid revisionsenheten. Därtill har räkenskaperna granskats av Deloitte.

Granskningens sammantagna resultat presenteras kortfattat i denna rapport. I bilaga 1 anges de rapporter och de underlag som ligger till grund för redogörelsen. Ansvarig tjänsteperson för kommittén har faktagranskat rapporten.

Nämndens ansvar

Kommittén granskas och bedöms utifrån det samlade ansvar som följer av fullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt gällande lagstiftning och föreskrifter.

Kommittén har enligt sitt reglemente ett strategiskt och samordnande ansvar och syftet med verksamheten är att stärka det långsiktiga arbetet med mänskliga rättigheter i Västra Götalandsregionen. Utgångspunkten för arbetet är FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna. Kommittén är en egen nämnd men är i den politiska organisationen underställd regionstyrelsen och ska vara dess initiativtagare, förslagsställare och rådgivare vad gäller mänskliga rättigheter. Kommittén ska samverka med nämnder och styrelser i VGR för att stärka de mänskliga rättigheterna och motverka diskriminering och åsidosättande, samt samverka med beredningen för hållbar utveckling. Kommittén är vidare kontaktorgan gentemot regionala intresseföreningar och ska fördela bidrag till regionala handikapporganisationer, patientföreningar, föreningar som företräder de nationella minoriteterna, HBTQ-organisationer och barnrättsorganisationer.

Kommittén ansvarar sedan år 2016 för att ta fram anvisningar för uppföljning och sammanställa resultatet av arbetet med regionfullmäktiges handlingsplan för det systematiska arbetet med mänskliga rättigheter i Västra Götalandsregionen.

Kommittén arbetar särskilt med följande mål och fokusområden från regionfullmäktiges budget 2018:

- Målet om att skillnader i livsvillkor och hälsa ska minska
- Målet om att den psykiska ohälsan ska minska och omhändertagandet av personer med psykisk sjukdom ska förbättras

- Målet om att sjukvårdens förmåga att skapa mesta möjliga värde för patienten ska förbättras
- Fokusområdet om att bryta utanförskap och segregation och stärka kopplingen mellan utbildning och arbetsliv
- Fokusområdet om att utveckla digitala vårdformer och tjänster

År 2018 fattade regionfullmäktige beslut om att kommittén upphör från och med år 2019. Istället instiftas en beredning för mänskliga rättigheter. Med anledning av förändringen lämnar revisionsenheten, utöver den vanliga redogörelsen av verksamhetsårets granskning, en sammanfattande redogörelse av de generella iakttagelser vi har sett under mandatperioden.

Resultatet av revisorernas granskning

Revisorernas granskning utgår från att nämnden ska utforma styrning, uppföljning och kontroller utifrån nämndens ansvar. Nämnden ska också se till att styrningen, uppföljningen och kontrollerna efterlevs i verksamheten. Det ska i sin tur leda till att styrelsen lever upp till fullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt gällande lagstiftning och föreskrifter inom ramen för tillgängliga resurser. Vidare ska nämndens räkenskaper vara rättvisande. Det innebär sammantaget att nämnden har tagit sitt ansvar.

Nämndens utformning av styrning, uppföljning och kontroller

Bevakning: Upprättande av intern kontroll (A1)

Granskningen visar att kommittén följer de regiongemensamma anvisningarna för intern kontroll. Kommittén har fattat beslut om riskanalys och kontrollplan utifrån en gedigen beskrivning av kommitténs kontrollmiljö. Riskanalysen utgår från ett helhetsperspektiv och regionfullmäktiges mål. Kommittén har beslutat om hur riskerna ska kontrolleras, och om hur kontrollerna ska följas upp och redovisas. Bedömningen är att kommittén har upprättat ett tillräckligt system för intern kontroll.

Fördjupning: Fördelning av bidrag (A2)

År 2016 granskade revisionsenheten om det fanns tydlighet, transparens och kontroll av hur föreningsbidrag fördelades samt om det fanns en tillräcklig uppföljning av fördelade föreningsbidrag. Bedömningen var att det fanns vissa otydligheter i reglementet och i kommitténs riktlinjer för bidrag samt att det fanns risker kopplade till att rutinerna för handläggning av projektbidrag inte var dokumenterade. Granskningen resulterade i rekommendationer om hur bristerna kunde åtgärdas. Detta är en uppföljning av den tidigare granskningen med syfte att bedöma om kommitténs system för fördelning av bidrag är ändamålsenligt och om kommittén har vidtagit åtgärder utifrån rekommendationerna.

Resultatet av granskningen är att kommittén för mänskliga rättigheter bedöms ha vidtagit tillräckliga åtgärder utifrån revisionsenhetens rekommendationer. I den nya beredningens uppdrag framgår tydligare att beredningen ansvarar för projektbidrag. Dokumenterade rutiner för handläggningen av bidragen nu på plats och arbetet har organiserats så att jävssituationer ska undvikas. Kommittén har tagit hjälp av juridiska avdelningen för att utreda hur överklaganden av bidrag ska hanteras. Dock stämmer slutsatserna av utredningen inte överens med revisionsenhetens bedömning. Både besluten om riktlinjer

för bidragen och besluten om bidrag bedöms kunna överklagas i form av laglighetsprövning till förvaltningsrätten.

Nämndens genomförande av styrning, uppföljning och kontroller

Bevakning: Nya riktlinjer för ersättning vid samråd

Regionstyrelsen antog i början på 2018 nya riktlinjer för ersättning vid samråd, som komplement till arvodesbestämmelserna. De nya riktlinjerna berör kommitténs ansvarsområde och föranledde bevakning av att kommittén implementerar dem.

Vid revisorskollegiets årliga möte med kommitténs presidium uppgav kommittén att riktlinjerna har implementerats, och att kommitténs arbete har underlättats av att det nu finns bestämmelser för hur ersättning till föreningsföreträdare ska ske.

Nämndens resultat och effektivitet

Bevakning: Resultat i delårs- och årsredovisning (C2, C3)

Kommittén ansvarar enligt reglementet för att följa upp sin verksamhet kontinuerligt och rapportera till regionfullmäktige enligt regionstyrelsens anvisningar. Revisionsenheten har granskat om kommittén rapporterar enligt de anvisningar som regionstyrelsen utfärdat samt om de resultat kommittén redovisar för verksamhet och ekonomi överensstämmer med fullmäktiges beslut om budget, mål och uppdrag.

Delårsrapport augusti

Kommittén för mänskliga rättigheter bedöms ha följt upp fullmäktiges mål och säkerställt måluppfyllelse i tillräcklig utsträckning. Bedömningen baseras på följande iakttagelser:

- Kommittén för mänskliga rättigheter redovisar en budgetavvikelse på +2,9 mnkr per augusti 2018. Helårsprognosen är +1,0 mnkr.
- Kommittén har brutit ned fullmäktiges mål i delmål som är relevanta för den egna verksamheten. Indikatorer används för många av målen. Måluppfyllelsen beskrivs generellt som hög vad gäller fullmäktiges mål. Bedömningarna av måluppfyllelse kunde bitvis vara tydligare.
- Kommittén beskriver utvecklingen för varje delmål och i de flesta fall en prognos för om respektive mål kommer att nås. Prognoser för måluppfyllelsen saknas i vissa delar. Prognoserna är rimliga och i överensstämmelse med fullmäktiges beslut. När avvikelser finns beskrivs dessa, och är kopplade till åtgärder för att målen ska uppnås.

Årsredovisning 2018

Kommittén för mänskliga rättigheter bedöms ha följt upp fullmäktiges mål och säkerställt måluppfyllelse i tillräcklig utsträckning. Bedömningen baseras på följande sammanfattade iakttagelser:

- Kommittén har bedrivit verksamheten inom budgetramen och redovisar ett ekonomiskt överskott på 2,9 mnkr.
- Kommittén beskriver utförligt hur kommittén har arbetat för att bidra till måluppfyllelse avseende fullmäktiges mål.
- Kommittén följer till största del anvisningarna för rapportering från regionstyrelsen.

Nämndens räkenskaper

Att räkenskaperna är rättvisande innebär att den externa redovisningen ger en rättvisande bild av resultat och ställning och att årsredovisning och delårsrapport är upprättade i enlighet med lagstiftning och god redovisningssed.

Deloitte har granskat redovisningen i kommittén för mänskliga rättigheter 2018. Granskningen har omfattat löpande granskning, delårsrapport och årsbokslut. Inga avvikelser uppdagades i granskningen och bedömningen är att årsrapporten och den löpande redovisningen i allt väsentligt uppfyller kraven enligt den kommunala redovisningslagen och regionstyrelsens anvisningar.

Revisorernas sammanfattande bedömning

Utifrån det som har framkommit i årets granskning av kommittén för mänskliga rättigheter bedömer revisionsenheten att verksamheten har bedrivits ändamålsenligt, med god ekonomisk hushållning, rättvisande räkenskaper och med en tillräcklig intern kontroll.

Generella iakttagelser från mandatperioden med anledning av att kommittén upphör

Med anledning av att kommittén inte kommer att finnas kvar efter årsskiftet 2018/2019 sammanställer revisionsenheten nedan några generella iakttagelser från mandatperioden, för regionstyrelsen att beakta när frågorna nu istället hamnar under styrelsens ansvar.

Revisionsenheten kan konstatera att kommittén för mänskliga rättigheter har haft ett brett och horisontellt uppdrag som i stor utsträckning syftat till att påverka andra delar av organisationen. Detta skapar utmaningar för styrning och uppföljning. Revisionsenhetens årliga, sammanfattande bedömningar av hur kommittén har skött uppdraget under mandatperioden har varit positiva. När kommittén har använt sig av indikatorer i redovisningen har dessa oftast visat på en god måluppfyllelse. Samtidigt har kommittén i vissa fall haft svårt att följa upp och redovisa resultat, särskilt avseende de delar av uppdraget som syftar till att uppnå övergripande och långsiktiga mål.

Styrningen och uppföljningen har blivit tydligare allteftersom kommitténs uppdrag har konkretiserats, både med anledning av kommitténs ansträngningar och på grund av att regionfullmäktige antog planen för mänskliga rättigheter under hösten år 2016. Planen fokuserar på områden inom ramen för mänskliga rättigheter som Västra Götalandsregionen har möjlighet att påverka, vilket är en bra grund för att kunna redovisa resultat. Vidare pekar planen ut vilka nämnder som ansvarar för vilka åtgärder och vilka måltal som resultatet ska följas upp gentemot.

Under mandatperioden har revisionsenheten uppmärksammat brister i regleringen av bidrag till och samråd med civilsamhället. Revisionsenheten bedömer att det är viktigt att regionstyrelsen i framtiden ser till att det finns en tydlig regiongemensam reglering av hur Västra Götalandsregionen förhåller sig till civilsamhällets organisationer, i synnerhet när det gäller ekonomiska frågor. Sådan tydlighet förbygger risken för bland annat jävssituationer och avsteg från kommunallagens likställighetsprincip.

Bilaga 1. Rapporter och underlag

- A1. Checklista intern kontroll
- A2. Nämndför djupning: Fördelning av bidrag
- C2. Checklista delårsrapport
- C3. Checklista årsredovisning